

INSECTEN IN DE KIJKER – DEEL 1

Het gaat niet goed met onze insecten, zowel een achteruitgang op vlak van soorten, maar nog veel dramatischer is de hoeveelheid aan insecten die vermindert. Een Duitse studie heeft vastgesteld dat de laatste 27 jaar de totale biomassa aan insecten gedaald is met 76 %. Voor Nederland zou de situatie gelijkaardig zijn, het valt dan ook te verwachten dat het in België zeker niet beter gesteld is met onze insecten.

Deze achteruitgang verklaren is niet zo eenvoudig, het gaat hem om een combinatie van factoren. Verlies aan natuurlijke habitats, pesticidengebruik, hoge stikstofdeposities, ... zijn er maar enkele van.

Is dit nu erg? Zeker is dit erg, insecten zijn een belangrijke schakel in de natuur. Bijen en hommels zorgen voor bestuiving, kevers zorgen mee voor de opruiming van dood hout, gaasvliegen, lieveheersbeestjes en larven van zweefvliegen verorberen heel wat bladluizen, ...

Een klassieke vraag op heel wat natuurwandelingen is 'wat is het nut van insecten?', meestal doelen ze hiermee dan op insecten die ons last bezorgen zoals muggen, wespen, ... Eigenlijk is hier maar één antwoord op mogelijk. Het feit dat ze be-

grote groene sabelsprinkhaan :

onder : nymfe   rechts : volwassen wijfje

staan is een teken dat ze nuttig zijn. Heel wat insecten zoals muggen en ééndagsvliegen is bulkvoedsel voor onze insecteneters zoals bvb. de zwaluw. Wespen helpen bij de bestuiving en verorberen ook heel wat (plaag-)diertjes, en zijn bvb. een voedselbron voor de wespindief of bijeneter.

Als de biomassa aan insecten er op achteruitgaat is het logisch dat op een bepaald moment ook onze insecteneters het moeilijk gaan krijgen. Het is duidelijk, zonder insecten kunnen we niet, we hebben ze broodnodig willen we overleven. Tijd dus om wat meer aandacht te besteden aan deze zeer uitgebreide groep van 'kleine' beestjes. In de volgende nummers zullen we telkens één of meerdere orden onder de loep nemen .

Hoe herken je een insect

Insecten zijn een heel diverse groep van dieren die allemaal behoren tot de geleedpotigen. Binnen de geleedpotigen kennen we 4 groepen of onderstammen:

- Zespotigen, met de insecten en de vleugellose insecten of oerinsecten (o.a. zilvervisjes, en springstaarten)
- Spinachtigen met de spinnen, hooiwagens, mijten en teken
- Kreeftachtigen, met o.a. watervlooien, pissebedden, rivierkreeftjes, ...
- Duizendpotigen, met o.a. de duizend- en miljoenpoten

Insecten kan je niet onder één noemer vatten, er zijn ca. 1 miljoen soorten beschreven, maar geschat wordt dat er nog heel veel niet beschreven zijn. In ons land komen er naar schatting meer dan 20.000 soorten voor. Insecten kan je overal aantreffen, op het land of in het water, maar niet in de zee. Alhoewel er ook hier toch enkele uitzonderingen zijn, in de pels van zeehonden leven enkele soorten luizen.

Je hebt ze in alle maten en vormen, van hooguit een mm groot tot 10 cm groot. Sommige hebben bijtende monddelen, andere dan weer stekend-zuigende of zuigende monddelen. Vele zijn gevleugeld, maar ook weer niet allemaal en niet in alle stadia. De volwassen insecten hebben wel allemaal 6 poten, maar waarschijnlijk zal ook hier wel ergens nog een uitzondering op zijn.

Binnen de insecten zijn er twee grote groepen te onderscheiden op basis van hun gedaanteverwisseling tussen eitje en volwassen insect.

- **Onvolledige gedaanteverwisseling**, uit het ei komt een nymfe die een aantal malen verveld voor ze als volwassen insect tevoorschijn komt. Enkele bekende voorbeelden zijn libellen, wantsen en sprinkhanen. *[zie foto's p12]*
- **Volledige gedaanteverwisseling**, uit het eitjes

koninginnepage : vlinder

koninginnepage : rups

komt een larve die later een pop maakt om hieruit als volwassen insect te verschijnen. Enkele bekende voorbeelden zijn vlinders, kevers, wespen en vliegen. *[zie foto's p13 en 14]*

Deze gedaanteverwisseling is ook een goede overlevingsstrategie. De rups van een vlinder voedt zich door te knagen aan blaadjes. De vlinder zelf zoekt dan weer de bloemen op om nectar op te zuigen. Ze zijn dus geen concurrent van elkaar. Ook bij de libellen is dit zo. De nymfen leven in het water en zijn daar geduchte rovers. De volwassen libellen beheersen het luchtruim en gaan daar op zoek naar interessante prooien.

Bij de insecten duurt het larvale stadium vaak veel langer dan dat het diertje als volwassen insect doorbrengt. De larve van de meikever (engerling) kan twee à drie jaren in de bodem leven, de meikever zelf hooguit enkele weken. Zijn belangrijkste taak is zorgen voor de voortplanting.

Tot zover dit inleidende artikel, volgend nummer gaan we iets dieper in op enkele groepen zoals o.a. eendagsvliegen, libellen en sprinkhanen.

tekst : marc.bogaerts1@telenet.be
foto's : Brigitte Van Passel

Dé plaats voor

Originele, Lokale, Gezonde en Ecologische
Food & Drinks

Vis - Vlees - Veggie

Ook beschikbare ruimte voor vergaderingen -
feestjes - recepties - concerten van max 50 pers.

Sophie Anthuenis - Ronny Van Driessche
Amand De Vosstraat, 9 - 9160 Eksaarde
Tel. 0471/84 84 35 of Tel. 0477/90 79 72

ronny@bistrodenbascuul.be

www.bistrodenbascuul.be

www.facebook.com/DenBascuul